

give en saadan Erklæring, som Domstolene altid forlange. Efter en meget lang Aarvække kan det være uberømtlig vanffeligt at kunne gøre dette, faaledes at det allerede af den Grund, allerede som Værn mod uberechtigede Krav, vilde være naturligt og hensigtsmæssigt med Hensyn til saadanne Forhold at indføre den kortere Forældelsestid. Men man kan jo ikke blive staaende ved at betragte Forslaget kun for saa vidt som en Forbedring. Det er det i et langt videre Omfang; thi en saadan kortere Forældelsesfrist med Hensyn til den Slags Fordringer vil sikkert medføre væsentlige Samfundsgoder. Det er sikkert af stor Betydning for Samfundet, at man her opfordrer, ja næsten tvinger Folk til, med Hensyn til saadanne Forhold, i Tide at gøre deres Regnskaber op, til at stille Krav om at afvilde deres Fordringer og derved saa at sige tvinge Debitor til at overse sine egne Forhold og at undersøge, hvad det er, han i Virkeligheden skylder. Det vil modvirke den Kreditgaven, som i den Slags Forhold ofte fører til store Ulykker, den usunde Kreditgaven, som i Virkeligheden gaar ud paa at dnyge den ene Gæld oven paa den anden til de samme Personer, saa at man hverken ved ud eller ind med Hensyn til, hvor stor Gælden er. Det er af stor Betydning at modvirke den sikkert tilstedeværende Tendens til at lade Gælden vokse en over Dreene, og det er derfor af Bigtighed, at der er en saa virksom Opfordring til, at dette ikke sker, gennem en kort Forældelsesfrist. Men medens dette faaledes maa antages at være vigtigt og i Virkeligheden i Samfundets Interesse, er jeg ikke saa sikker paa, at det vil være lige saa hensigtsmæssigt at forforte den nu gældende tyveaarige Frist med Hensyn til Forældelse af Gældsbreve og Fordringer, der udtrykkeligt ere konstaterede ved Dokumenter, som gaa ud paa at bestemme Gælden og hvad dertil hører, til 10 Aar. Det er jeg slet ikke sikker paa. Det er en tilbønt Ting nu at have en tyveaarig Forældelsesfrist, og jeg ved ikke, om der er tilstrækkelige Grunde at anføre, for at komme bort fra det tilbønte og at indføre en tiaarig Forældelsesfrist i Stedet for med Hensyn til saadanne Fordringer. Nu ved jeg meget vel, at Lovforslaget gaar ud paa at indføre den meget væsentlige Forandring i det gældende, at man ikke længere skal regne fra Gældens Stiftelse, men fra Gældens Forfaldstid; men selv derved tror jeg ikke, at man tilstrækkelig vil kunne forsvare en saadan Nedsættelse i Fristen. Det er nemlig faaledes, at dersom, som Forslaget siger, en Fordring ikke lyder paa en bestemt Forfaldstid, skal den Termin,

til hvilken Opsigelsen først kan ske, regnes som Udgangspunktet for Forældelsesfristen. Da nu de sædvanlige Obligationer i de allerfleste Tilfælde lyde paa $\frac{1}{2}$ Aars Opsigelse, vil det kunne medføre Fristens Forlængelse med $\frac{1}{2}$ Aar, og da vil det ikke være fra Gældsbevets Udstedelse, men fra den første Termin derefter, den første Termin i alt Fald, til hvilken Opsigelse kan finde Sted, saa at det altsaa er en forholdsvis kort Forlængelse, der vil blive Spørgsmaal om. Men desuden er der jo mange Obligationer, mange Gældsforhold, som egentlig talt ikke have nogen Forfaldstid for selve Gælden. Jeg siger derved til alle de til Bunds amortisable Obligationer, alle Kreditforeningsobligationer og deslige. Der indtræder i Virkeligheden en Forfaldstid for hvert enkelt Afdrag, men ikke en Forfaldstid, til hvilken Gælden fra Kreditors Side er opsigelig. Det er dog et Spørgsmaal, forekommer det mig, om det er naturligt at indføre den Bestemmelse, at man nu skulde gaa tilbage fra en tyveaarig til en tiaarig Frist, thi man maa jo vel huske paa, at det er Kreditor, hvis Pligt det er i fornødent Fald at fore Beviset for, at Fordringen er holdt i Kraft, det er Kreditor, der skal bevise, at der er slet alt, hvad der behøves for at holde den i Kraft — udtrykkelig eller stiltiende — Rentebetaling o. s. v. Den Omstændighed, at Kreditor ved, at Renten er betalt, er ingenlunde for ham tilstrækkelig, thi hans egen Erklæring derom vil ikke kunne være Bevis lige over for de Tilfælde, hvor det benægtes. Under saadanne Omstændigheder vil enhver forsigtig Kreditor være nødsaget til at sørge for paa behørig Maade at holde Fordringen i Kraft, inden Forældelsesfristen udløber. Denne Pligt har han nu, og denne Pligt søger han saa vidt muligt at opfylde, men medens han nu kan gøre det paa en bekvemmere og nemmere Maade, end Lovforslaget vil indføre, og har en længere Frist dertil, vil Lovforslagets Bestemmelse medføre, at han hvert 10de Aar skal foretage et saadant Skridt, som der her er Spørgsmaal om, i Stedet for at han nu kun behøver det hvert 20de Aar. Det er en betydelig Byrde for Kreditor, og det vil utvivlsomt føre til betydelige Retstab for ham.

Jeg bemærkede før, at det er noget nyt og noget godt, at man herefter skal regne Forældelsesfristen, ikke fra Fordringens Stiftelse, men fra Fordringens Forfaldstid. Det er noget godt og fortræffeligt i de allerfleste Tilfælde, for hvilke den længere Frist gælder, altsaa for alle efter Lovforslaget tiaarige Frister, det vil altsaa sige for alle Gældsbreve og deslige. Men jeg anser det